

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ

підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Горло Наталя Віталіївна, д.політ.н., проф., проф. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «22» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Є.Г. Цокур

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Є.Г. Цокур

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

Е-mail: ngml@ukr.net

Телефон: 050 2781565

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Viber за номером 050 2781565

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Зовнішня політика та стратегія України» полягає в науковому осмисленні студентами ключових напрямків сучасної зовнішньої політики держави та її стратегії; засвоєння студентами необхідних знань стосовно сутності, особливостей сучасного стану зовнішньої політики України, умов забезпечення її національних інтересів у сучасних міжнародних відносинах.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Зовнішня політика та стратегія України» є: формування компетентності у студентів, ознайомлення із теоретико-концептуальними основами зовнішньої політики та стратегії України; особливостями зовнішньої політики України; функціями та організаційною структурою здійснення зовнішньої політики держави; ключовими напрямками реалізації зовнішньої політики України та умовами забезпечення її національних інтересів у сучасних міжнародних відносинах; створення умов для формування необхідних практичних умінь і навичок аналізу зовнішньої політики суверенної України; формування у студентів професійно орієнтованих компетенцій та забезпечення їх ефективного використання у професійному середовищі.

Інтерактивний формат курсу, що спонукає до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації. Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	24 год.	
Семінарські заняття	24 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	66 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: Кількість: 3 особисті – вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: ngml@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9063
---	---

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.	Опрацювання першоджерел; опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle; написання есе; завдання на порівняльний аналіз
ПР 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту. ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПР 09. Пропонувати власні способи вирішення політологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	Дискусія; написання есе; практичне завдання Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Теоретико-методологічні аспекти аналізу зовнішньої політики та стратегії держави

Тема 1. Сутність зовнішньої політики держави.

Визначення та суть зовнішньої політики держави. Співвідношення зовнішньої та внутрішньої політики держави. Особливості зовнішньої політики. відсутність владного характеру; зумовленість певним етапом розвитку міжнародних відносин і конкретною ситуацією на міжнародній арені; залежність не тільки від держави, що її здійснює, а й від ступеня погодженості або конфлікту інтересів даної держави з інтересами та устремліннями інших держав; власне інституціональне забезпечення. Типи зовнішньої політики держави. Типології зовнішньої політики Дж. Розенау (конвульсивна, динамічна, поміркована, стабільна зовнішня політика держави та слабка, агресивна, активна, консервативна зовнішня політика). Класифікація зовнішньої політики Дж. Беллєрса на основі цілей та методів її здійснення (місіонерська політика; ліберальна, пацифістська, тоталітарна політика).

Тема 2. Принципи та функції зовнішньої політики України.

Основні принципи зовнішньої політики: прагматизм, передбачуваність, збалансованість; принциповість, послідовність, ефективність; невтручання у внутрішні справи інших держав; взаєморозуміння і співпраця; взаємовигода, рівноправність; мирна взаємоповага, і взаємовигідна співпраця з усіма членами міжнародного співтовариства згідно з принципами і нормами міжнародного права; уникнення залежності від окремих держав чи груп держав; відсутність територіальних претензій до інших держав і невизнання їх до себе. Пріоритетні функції зовнішньої політики держави: зміцнення національної безпеки; створення умов, необхідних для нормального функціонування національної економіки; сприяння науково-технічному прогресу, розвитку культури та освіти; участь у розв'язанні глобальних проблем; інформаційна діяльність; зв'язки з українською діаспорою.

Змістовний модуль 2.

Прикладні аспекти аналізу зовнішньої політики та стратегії України

Тема 3. Розбудова зовнішньополітичної служби держави України.

Особливості становлення зовнішньої політики України, її характерні риси. Мета та основні завдання зовнішньополітичних інституцій України. Роль дипломатії у здійсненні зовнішньої політики. Чотири форми дипломатичної діяльності: спеціальні місії, постійні представництва, міжнародні конференції та міжнародні організації. Міжнародне визнання України як суб'єкта міжнародних відносин. Встановлення міжнародних відносин та обмін дипломатичними представництвами з країнами світу. Питання правонаступництва та власності за кордоном. Проблема ядерного роззброєння та незалежність України. Проблема визнання державних кордонів України. Розширення участі України у багатосторонньому та двосторонньому співробітництві. Активізація співпраці України з міжнародними організаціями. Міжнародне становище України.

Змістовний модуль 3.

Напрямки зовнішньої політики та стратегічне партнерство України

Тема 4. Основні напрямки зовнішньої політики та стратегічне партнерство України.

Розвиток двосторонніх міждержавних відносин. Розширення участі України в європейському регіональному співробітництві. Діяльність в ООН та інших міжнародних організаціях. Проблема стратегічного партнерства України. Союзнницькі стосунки з країнами антивоєнної коаліції. Стратегічні партнери України та характер відносин з ними. Особливі партнери України.

Змістовний модуль 4.

Перспективи євроінтеграції України та євроатлантичної інтеграції

Тема 5. Європейський вимір зовнішньої політики України.

Європейський Союз та основні етапи його утворення. Вимоги до країн-кандидатів на вступ в ЄС.

Стратегія інтеграції України до ЄС. Угода про партнерство та співробітництво між ЄС і Україною (1994 р.). Прагнення України до повноцінного членства в ЄС. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Порядок денний асоціації Україна – ЄС. Україна – країна-кандидат на вступ до ЄС. Співробітництво України в окремих секторах з ЄС. Співробітництво з ЄС в сфері безпеки та оборони, торговельно-економічне співробітництво, юстиція і внутрішні справи, енергетики, охорони довкілля, транспорту, економіки, торгівлі тощо. Двосторонні стосунки України з європейськими державами.

Тема 6. Євроатлантична інтеграція України.

Організація Північноатлантичного договору. Мета та завдання НАТО. Країни-члени НАТО. Поглибленням співпраці України і НАТО. Цивільний вимір діяльності НАТО в Україні. Програма Партнерство заради миру (ПЗМ). Співробітництво у сфері планування та реагування на надзвичайні ситуації цивільного характеру. Хартія про особливе партнерство між Україною та НАТО. Україна НАТО «Безпека через науку». Науково-технічне співробітництво України з НАТО. Спільні військові навчання України та країн НАТО. Обговорення перспектив вступу до НАТО в умовах російсько-української війни.

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Сутність зовнішньої політики держави	4	...	Раз на два тижні
1	Тема 2. Принципи та функції зовнішньої політики України	4		Раз на два тижні
2	Тема 3. Розбудова зовнішньополітичної служби держави України	4		Раз на два тижні
3	Тема 4. Основні напрямки зовнішньої політики та стратегічне партнерство України	4		Раз на два тижні
4	Тема 5. Європейський вимір зовнішньої політики України	4		Раз на два тижні
4	Тема 6. Євроатлантична інтеграція України	4		Раз на два тижні
Разом		24	...	

6. Темі семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Семінар 1-2. Сутність зовнішньої політики держави План 1. Сутність і принципи ЗП держави 2. Співвідношення зовнішньої та внутрішньої політики держави. 3. Функції ЗП держави. 4. Типологія ЗП держави за Дж. Розенау. 5. Класифікація ЗП Дж. Беллєрса.	4		Раз на два тижні
1	Семінар 3-4. Принципи та функції зовнішньої політики України План 1. Нормативна база ЗП України. 2. Основні принципи ЗП України.	4		Раз на два тижні

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	3. Пріоритетні функції ЗП України. 4. Суб'єкти реалізації ЗП України. 5. Недержавні суб'єкти реалізації ЗП України (громадські організації, ОТГ та інші).			
2	Семінар 5-6. Розбудова зовнішньополітичної служби держави України План 1. Мета та основні завдання зовнішньополітичних інституцій України. 2. Роль дипломатії у здійсненні ЗП. 3. Дипломатична служба України. 4. Проблема визнання державних кордонів України. 5. Дво- і багатостороннє співробітництво.	4		Раз на два тижні
3	Семінар 7-8. Основні напрямки зовнішньої політики та стратегічне партнерство України План 1. Розвиток двосторонніх міждержавних відносин. 2. Участь України в європейському регіональному співробітництві. 3. Діяльність в ООН та інших МО. 4. Відносини з країнами антивоєнної коаліції. 5. Стратегічні партнери України. 6. Особливі партнери України.	4		Раз на два тижні
4	Семінар 9-10. Європейський вимір зовнішньої політики України План 1. Вимоги до країн-кандидатів на вступ у ЄС. 2. Стратегія інтеграції України до ЄС. 3. Угода про асоціацію України з ЄС. 4. Порядок денний асоціації Україна – ЄС. 5. Співробітництво з ЄС в різних сферах (безпека, оборона, торгівля, охорона довкілля та інші).	4		Раз на два тижні
4	Семінар 11-12. Євроатлантична інтеграція України План 1. Мета та завдання НАТО. 2. Програма «Партнерство заради миру». 3. Науково-технічне співробітництво з НАТО, 4. Спільні військові навчання України та країн НАТО. 5. Обговорення перспектив вступу до НАТО в умовах російсько-української війни.	4		Раз на два тижні
Разом		24	...	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	1) Опрацюйте засади Закону України «Про базові засади внутрішньої та зовнішньої політики України» (2010 р.) 2) Опрацюйте Стратегію національної безпеки України (2020 р.)	16	...
2	1) Міжнародне визнання України як суб'єкта міжнародних відносин. 2) Проблема ядерного роззброєння та незалежність України.	16	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

3	1) Стратегічні партнери України та характер відносин з ними. 2) Особливі партнери України.	16	
4	1) Проведення в Україні реформ відповідно до вимог ЄС: успіхи та прорахунки. 2) Цивільний вимір діяльності НАТО в Україні. Співробітництво у сфері планування та реагування на надзвичайні ситуації цивільного характеру.	18	
Разом		66	...

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування	Семінарські заняття 1-4	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	12
	Практичне завдання	Практичне завдання №1 Здійсніть аналіз ефективності різних видів зовнішньої політики	3 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкриті, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	3
	Практичне завдання	Практичне завдання №2 Які функції зовнішньополітичні інституції виконують, на вашу думку, неефективно? Відповідь обґрунтуйте	3 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкриті, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкриті частково	3
2	Опитування	Семінарські заняття 5-6	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	
	Практичне завдання	Практичне завдання №3 Розкрийте особливості співпраці України з міжнародними організаціями.	3 бали – питання розкрите, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрите, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрите частково, поверховий виклад матеріалу	3
	Практичне завдання	Практичне завдання №4 Обговорення проблеми ядерного роззброєння в незалежній Україні. Чи була можливість, на вашу думку, зберегти ядерну зброю як гарантію безпеки?	3 бали – питання розкрите, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрите, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрите частково	3
3	Опитування	Семінарські заняття 7-8	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Практичне завдання	Практичне завдання №5 Обґрунтуйте взаємозв'язок зміни міжнародної обстановки та змін стратегічного партнерства.	3 бали – питання розкрите, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрите, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрите частково, поверховий виклад матеріалу	3
	Практичне завдання	Практичне завдання №6 Визначте, які країни можна віднести до особливих партнерів	3 бали – питання розкрите, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрите, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрите частково	3
4	Опитування	Семінарські заняття 9-12	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань,	12

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	
	Практичне завдання	Практичне завдання №7 Опишіть та визначте особливості співробітництва України з ЄС в окремих сферах життя (економічній, соціальній, культурній, науковій, освітній).	3 бали – питання розкрито, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрито, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрито частково	3
	Практичне завдання	Практичне завдання №8 Дайте прогноз щодо вступу України в НАТО	3 бали – питання розкрито, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрито, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрито частково, поверховий виклад матеріалу	3
Усього за змістові модулі	20			60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1. Визначення та суть зовнішньої політики держави. 2. Співвідношення зовнішньої та внутрішньої політики держави 3. Особливості зовнішньої політики. Типи зовнішньої політики держави. 4. Типології зовнішньої політики. 5. Основні принципи зовнішньої політики. 6. Пріоритетні функції зовнішньої політики держави. 7. Визначення поняття «національні інтереси». 8. Офіційне визначення національних інтересів в Законі	2 питання, відповідь на кожне оцінюється у 5 балів 5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може	10

		України «Про національну безпеку України». 9. Реалістичні та ідеалістичні підходи до визначення національних інтересів в різних наукових школах. 10. Різні аспекти національних інтересів: внутрішньополітичні та зовнішньополітичні. 11. Поняття «національна безпека», «зовнішня безпека країни». 12. Стратегія національної безпеки України. 12. Особливості та відмінності стратегій національної безпеки прийнятих в різні роки. 13. Нормативно-правові акти, що визначають способи забезпечення національної безпеки України. 14. Військово-дипломатичні механізми у сфері національної безпеки України. 15. Моніторинг сучасних викликів і загроз національним інтересам України. 15. Загрози національній безпеці України на сучасному етапі. 13. Механізми реагування на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці України. 17. Особливості становлення зовнішньої політики України, її характерні риси. 18. Мета та основні завдання зовнішньополітичних інституцій України. 19. Роль дипломатії у здійсненні зовнішньої політики. 20. Форми дипломатичної діяльності. 21. Міжнародне визнання України як суб'єкта міжнародних відносин. 22. Встановлення міжнародних відносин та обмін дипломатичними представництвами з країнами світу. 23. Питання правонаступництва та власності за кордоном. 24. Проблема ядерного роззброєння та незалежність України. 25. Проблема визнання державних кордонів України. 26. Розширення участі України у багатосторонньому та двосторонньому співробітництві. 27. Активізація співпраці	самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал – відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
--	--	---	--	--

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		України з міжнародними організаціями. 28. Міжнародне становище України. 29. Головні напрямки зовнішньої політики України. 30. Розвиток двосторонніх міждержавних відносин. 31. Розширення участі України в європейському регіональному співробітництві. 32. Проблема стратегічного партнерства України. 33. Стратегічне партнерство: зміст та перспективи розширення. 34. Стратегічні партнери України та характер відносин з ними. 35. Особливі партнери України. 36. Європейський вимір зовнішньої політики України. 37. Стратегія інтеграції України до ЄС. 38. Євроатлантична інтеграція України. Організація Північноатлантичного договору. 39. Поглиблення співпраці України і НАТО. 40. Програма Партнерство заради миру (ПЗМ).		
		Тести - 10 питань, розміщені у Moodle.	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
	Практичне завдання	Письмова робота: Охарактеризуйте зовнішньополітичні відносини з однією з країн світу. Обсяг – 4-5 сторінок друкованого тексту.		20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основні джерела:

1. Актуальні проблеми зовнішньої політики України : навч. посіб.-хрестоматія ; видання 2-е, із змінами та доповненнями. Ужгород, 2021. 320 с.
2. Артёмов І. В. Актуальні проблеми зовнішньої політики України : навч. посіб. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 676 с.
3. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 410 с.
4. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
5. Політологія : навчально-методичний посібник / Л. М. Мельник, І. А. Дужа. Біла Церква, 2019. 426 с.

Додаткові джерела:

1. Асоціація як новий формат відносин України з Європейським Союзом: політичний, правовий, економічний та інформаційний аспекти : монографія./ Копійка В. В., Дорошко М. С., Кондратенко О. Ю. та ін. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 389 с.
2. Данільян О. Г., Дзьобань О. П., Панов М. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації : навч. посіб. Харків : Фоліо, 2002. 285 с.
3. Демчишак Р., Завада Я. Зовнішня політика країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2021. 192 с.
4. Дорошко М. С. Неоголошені війни Росії проти України у XX – на початку XXI ст.: причини та наслідки. 2-ге видання, стереотипне. Київ : Ніка-Центр, 2020. 192 с.
5. Дорошко М. С. Українсько-польські відносини в умовах гібридних загроз безпеці : монографія / [В. Балюк, М. Дорошко, В. Копійка та ін.] ; наук. ред. В. Балюк, М. Дорошко. Київ : Ніка-Центр; Люблін : Видавництво УМКС, 2019. 280 с.
6. Дорошко М. С. Гібридна війна Росії проти України після Революції Гідності / М. С. Дорошко, В. В. Копійка, В. Балюк. Київ : Ніка-Центр, 2018. 280 с.
7. Задорожній О. В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права : монографія. Київ : К.І.С., 2015. 712 с.
8. Захарченко А. М. Політика США, ЄС і Росії в контексті основних проблем безпеки Близького Сходу та її врахування в політиці України : аналітична доповідь. Одеса : Фенікс, 2011. 56 с.
9. Зінько І. Зовнішня політика країн Північної Європи : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 328 с.
10. Зовнішня політика України – 2014 : стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / за ред. Г. М. Перепелиці, О. В. Потехіна. Київ : ВД „Стилос”, 2015. 326 с.
11. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження : монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Погорська І. І., Піпченко Н. О. Київ : Центр вільної преси, 2016. 456 с.
12. Кондратенко О. Ю. Геостратегічний вимір зовнішньої політики Російської Федерації : монографія. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2017. 607 с.
13. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення : навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. 448 с.
14. Копійка В. В. Європейський Союз: Досвід розширення і Україна. Київ : Юрид. думка, 2005. 448 с.
15. Чекаленко Л. Зовнішня політика України : підручник. Київ : LAT&K, 2015. 477 с.
16. Alons G. C. Predicting a State's Foreign Policy: State Preferences between Domestic and International Constraints. *Foreign Policy Analysis*. 2019. Vol. 3, No. 3. pp. 211-232.
17. LEIRA H. The Emergence of Foreign Policy. *International Studies Quarterly*. 2019. 63. Pp. 187–198. Mearsheimer J., Rosato S. How States Think: The Rationality of Foreign Policy. Yale University Press. 2023. <https://philpapers.org/rec/MEAHST>

Інформаційні джерела:

1. Аулін О. Українсько-казахстанські відносини: історія та перспективи. *Україна: події, факти, коментарі*. 2020. № 10. С. 46–51. URL: <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2020/ukr10.pdf>.
2. Грін О. О. Словник міжнародно-правових термінів. Ужгород : ПП Данило С.І., 2010. 500 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/pdf>
3. Дронов В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 131 с. URL: [http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/23460ISBN 978-966-928-880-6](http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/23460ISBN%20978-966-928-880-6)
4. Дурман О. Л. Розвиток зовнішньої політики та становлення зовнішньополітичних структур України: історичний аспект. *Державне управління*. 2019. № 4 (68). С. 22-29. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2019/6.pdf
5. Історія становлення відносин Україна-ЄС. URL: <https://minjust.gov.ua/m/istoriya-stanovlennya-vidnosin-ukraina-es>
6. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі : електронний навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/>
7. Українська призма: Зовнішня політика 2021. Аналітичне дослідження. ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка». Київ, 2022. 328 с. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/19293.pdf>
8. НАТО як організація колективної безпеки. Україна-НАТО. 2019. URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/pro-nato/nato-yak-organizaciyakolektivnoyi-bezpeki>
9. Партнерство Україна-ЄС у безпековій сфері: сучасний стан і перспективи. Київ-2021. 71 с. URL: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/%D0%91%D0%95%D0%97%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%95%20%D0%9F%D0%90%D0%A0%D0%A2%D0%>
10. Сіцінський Н. А. Концептуальні принципи зовнішньополітичної діяльності України та її нормативноправове наповнення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 5. С. 97-104. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2017/21.pdf

1. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).

https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultatov_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Viber.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>